

N. 17.

Pirmdeenà 27. April (9. Mai)

1870.

Maksa par gabdu 1 rubl.

M a h d i t a j s.

Cefschemmes sinna. No Nibgas: Daugawas tilt. No Pehterburgas: Ceelfirsts Aleksander Aleksandrowitsch nomirris, — grammatu krahtuwe preelisch saldateem, — leela prezzu israhdischana, — pahr jaunbuhwejamu ewangelistu spittala nammu.

Ahrsemmes sinna. No Englandes: pahr prezjeschanas-lillumu un pahr Greeku semmes laupitajeem. No Franzijas: pahr wiffas walstis baljeschanu jauno lillumu deht, — pahr fakerteem fleplaweem.

Zittas jaunas sinna. No Doffas: pahr semmes-tribjeschanu. No Poltawas: pahr leelu fleplawibu.

Jaunalahs sinna.

Grubtibas, zerribas un isflaidroschanas weena fohlotaja. Ka Latweefchi, Libwi un Jggauni dsimtbuhfchanà krittufchi. Wezzais un Saunais. Grammatu sinna. Atbiloes.

Feeliftumà. Meerateefneffis. Weemalkafschana. Ne mahzihts, bet fapratig. Stahstinsch. Isfludinaschanas.

Cefschemmes sinna.

No Nibgas. Muhfu daugawas tiltu schogadd' 23schà April eefahla lilt un 25tà to pabeidsa.

No Pehterburgas tàpat telegrafs, kà arri waldischanas awises pa wiffu paschu walsti isneffaja to behdigu sinna, kas tà flanneja: „Keiseriska Augstiba, Ceelfirsts Aleksander Aleksandrowitsch 20tà April pulkst. 3¼ pehz pufsbdeenas no schahs pafaules schlibrees.“ Schis muhsu augsta krohna-mantineeka ohtrais dehts til ihfu laizianu ween wahjisch bija un til 11 mehneschus wezs palikka. Tilto schi sinna ispaudahs, tad kumedinu-nams un wiffas preela weetas wal-karà palikka kluffu.

No Pehterburgas. Kreewu awise Inwalid stabsta tà: No ta Pohlu meestina „Kalwarias kalna“

sinno, ka 1ma Sappehru bataljona kommandeeris, palkawneeks Malkow par sawu maksu eetaifjiss laffischanas-istabu preelisch saldateem. Schinni grammatu-krahtuwè jeb bibliotekà effoht atrohdamas tautas pasalkas, stabsti pahr saldatu dsihwi, stabsti pahr semmehm un semmes apralstifschanam un pahr larrasinnaschanahm. Wes ta wiffa arri Malkows wehl effoht apgabdjais kahdas trejadas awises.

No Pehterburgas. Turrenes awises sinno, ka tas termins no 15ta Mai us 20to April atpallat zelts pahr to prezzu israhdischanu tabeht, ka libds tai deenai wiffahm tahm ruhmehm waijadseja gattawahm tilt un ka tai deenà pats augstais Kungs un Keisers — preelisch Sawas isreisofschanas us ahrsemmehm — gribbejis to israhdischanu apflattih. Wifs arr libds to deenu riltigi isdeweess; bet ta ihstena israhdischana, kà jau agrak nosajzihts, eefahfchotees 15tà Mai.

— Schejenes ewangeliska spittata jeb flimneekunamma preelischneeki islaidufchi luhgschanas-rakstu us wiffeem, kas wehlahs, ka tahdam nammam tè buhs pastahweht un luhds mihlestibas dahwanas, lai warretu tahdu mahju jaunu buhweht. Desmit gaddus no weetas winni us nohmu turrejuschi preelisch schahs waijadstibas, kahdu kohka mahju, kas nu jau glufchi wezza un arri par dauds masa ruhme. Gefahfumà tilkai 8 flimneeku-gultas teem bijuschas, ar laifu 21 eetaifjuschichi un arri tabs effoht par mas, jo ideen dauds luhdseji bijuschichi ja-atraida nepaklaufiti. Tadeht, lai ar nohmu ween dauds naudas neleetigi nebuhtu janomett, waijagohht us to pascheem buhweht mahju. Un schinni lectà winni ustizzotees

us Deewa palihdsibu, fo jau daudsfahrt effoht peedfihwojuschi pa teem pagahjuscheem desmit gaddeem. Winsch labprahdigu kauschu firdis lohzijschoht, kà to jau arr effoht peenabluschi tublin, tad sawu nobohmu sinnamu darrijuschi. Winni sawà aplohschanas-mahjà effoht usnehmuschi un us preelkschu usnemschoht laudis no wiffadahm tautahm, wiffadahm fahrtahm un wiffadahm tizzibahm, un tadeht arr nu wisseem un wiffadeem peestahjotees ar sawu luhgschanu, lai palihds. No sawa pirma eesahfuma pa teem 10 gaddeem tai mahjà effoht aplohspti 2044 flimneefi un prohti, bes maffas 1825, par maffu 219. No teem bijuschi ewangeliskas tizzibas 1515, Greeku-fattoki 453, Rohmeeschu-fattoki 73 un 3 schihdi. Tè bijuschi no Baltijas gubernijahm 669, no zittahm gub. 646, no Pinnu semmes 371 un 358 ahrsemneezees. Tai tè llaht 1866 gaddà cetaità ewangelistà behrnu aplohschanas nammà lihds schim 147 behrni aplohspti, 142 bes maffas un tee arri no wiffadahm tizzibahm. Arri 100 flimmas mahtes tillufschas aplohsptas, 68 tèpat un zittas us scha namma rehkinu zittos flimneeku nammos. — To jaunu nammu gribb eetaifih tà, ka tur buhtu 50 gultas preelksch ahtri pahreijamu wahjibu flimneekem, arri ar ihpafcheem kambareem, kà daudsfreis teefoht pagebrehts un 10 gultas preelksch flimneekem, kas tif ahtri naw ahrstejami. Tad arri weetas preelksch 20 behrneem, kam mahtes flimmas, un tad wehl diafoniffu mahju cetaitiht preelksch 22 flimneeku kohpejahm, kas neween waijadfigas tè, bet arri par kohpejahm pee flimneekem mahjäs. Scho spittata-nammu ar eelksch trim daffahm eesahfscheht schinnì pawaffarà buhweht un tas maffaschoht 100,000 rubtus. Us scho leelu darbu 36,000 rubti winneem effoht atlizzinati, 12,000 lahds ustizzams draugs paleeneschoht, 1000 rubtus dewufe lahda dahma, un 500 rubtus atkal lahda zitta dahma, — tomehr wehl tru hksfoht pilnigi ta pufse, prohti, 50,000 rubti! Tohs nu luhds no kfristigahm, tuwafus mihsfodahm firdihm un zerre, ka welti nebuhs luhguschi. Kad nu arri no mufsu Baltistahm gubernijahm dauds zilweli Behterburgà dshwo, kam daschureis lahda spittata palihdsiba waijadfiga, — tad tè saweem laffitajeem peesauzam: dohdeet arri, kas fpehjat, jo tahdi uppuri Deewam labbi patihf. Schahdas peenestas dahwanas pateidami pretti nems un tahfak nosubtihs katris mahzitajs, ka arri grahmatu kohpmannis Deubner Ribgà, Besthorn Selgawà un Mahjas weefa redatzija.

Ahrsemmes sinnas.

No Englandes. 15tã (27.) April runnasfungu sapulzè atkal aisnehmuschi to buhschanu, pahr fo jau fenn tee stridabs, prohti, nogahst to wezzu wezzo liffumu, kas aisleeds nomirruschas seewas mahsu prezeht. Tam fungam, kas schoreis pahr to eesahjis runnaht, zits zehlees pretti un fazzijis, ka

tas nebuht newarroht notift, jo tad izjeltohs leela fajuffschana; tad arri atrahne gribbetu to waffu, sawa nomirruscha wihra brahli prezeht, tad brahku un mahsu behrni arr' warretu sawà starpà faprezehtees un t. pr. Ministeru presidentam Gladstonem ta buhschana nemas tif warrena neisliffusehs. Winsch to padohmu lizzis protokollà eerakstih un peerahdjis, ka winnu semmahs kauschu fahrtas to aisleegschanu jau fenn effoht pahrkahpuschas, pahr tahdu liffumu nebehdadamas. Buhtu laiks — tà winsch fazzija — tahdu liffumu nogahst, jau tadeht, ka waldischana scho Angliskas tizzibas liffumu usspeeduse arri zittahm tizzibahm, kas Englandè dshwo, un tas tomehr irr netaisniba. — Tè nu atkal zits zehlahs kahjäs, Anglu tizzibas liffumu aisstahwedams, pee ka aisrahdijs us Amerikas Marmoneem, kas dauds seewas turra un us zittahm semmehm, kà us Spaniju, Franziju, Wahsemmi un wiffur, fur waldischana neweenam ne-aisleeds sawas nomirruschas seewas mahsu prezeht, tur atrahnes faprezehtees ar nomirruscha wihra brahli un brahku un mahsu behrni un zitti wehl ar tehwa wai mahtes brahta atstahthm atrahnehm faprezehtees un t. pr. Birmais lungs un padohma-dewejs gan wehl israhdijs, ka schahda aisbildinaschanahs effoht tihri neefi ween, tomehr pee balfeschanas 184 balfis peekritta wezzam liffumam un 114 bij tam pretti; tadeht tad wezs liffums schim brihscham wehl paleef fpehka.

— Pahr to behdigu notiffumu Greeku semmè, Englandes awises newarr beigt runnaht un dusmotees. Stahsta, ka tee Englandes fungi tif tà par lusti no Atehnus us Maratonu braufuschi un schandari bijuschi lihds par pawaddoneem, tapehjs, ka tur jau nesur drohscha reisofchana naw. Zekã winni weetu weetahm fatiffuschi saldatus, kas drohschibas deht zekku apfarga. Kad no Maratonas atpallak braufuschi (3 wahgi) us Atehni, tad atkal pehjs kahdas stundas fatiffuschi 12 kahjineeku schandaruz, kas kahdu gabbalu schohs pawaddijuschi, bet pehjak pallak paliffuschi, brauzejus newarredami panahft. Pawaddoni 2 preelkschã un 2 no pallakas jahjuschi, kamehr pee kahdas isfiffuschas uppites 21 laupitajus eeraudsijuschi. Schandari us teem schahwuschi, bet winni pretti schaudami weenu schandaru noschahwuschi un tohs zittus stipri fadraggujuschi un weenu sirgu noschahwuschi. Tad uskrittuschi wahgeem, brauzejeem pawehlejuschi islahpt, dahmahm rohthas nonehmuschi un tad wedduschi wiffus lihds u. t. pr. Seewischtas tee atlaida tadeht, ka tahs winneem tif par lawelli bija un tahs nakti p. 11 pahrnahja Atehnè — Laupitaji pagehreja par ispirkschanahs maffu 50,000 mahz. sterlinu. Pehjs 3 deenahm Munkaster f. atnahja Atehnè un teiza, ka ar laupitajeem effoht norunnajuschi, ispirktees par 25,000 mahrzinahm st., fo teem arri gribbeja maffahf. Bet kad tee wehl sinnu atsubtija, lai waldischana arr winneem to nedarbu peedohdohf, tad to prett liffu-

meem newarreja wis darriht. Kas nu notiffa, to jau sinnam. Taggad Ungki pagehr to atliffufchu laupitaju wahrdu un isflattu sinnaht, ar to tad sultanam buhs usdoht, lai sawas rohbeshas pebz teem leef paffat mefleht un lai wehle Greeku saldateem, kad waijadfigs, arri pahr Turzijas rohbeschahm pahri laupitajeem paffat dsihtees.

No Franzijas. Franzija jau no wezzeem dumpja laifeem tas eeraddums, ka: ja waldischanas buhschana noteek leelakas pahrgrohsifchanas, wiffai semmei saws padohms pee ta jadohd, jeb jafalka, woi ar to padohmu, to weetneeku jeb runnataju pulks spreedis, effoht ar meeru woi ne. Schahdas sapulzës laudihm til ja-isfalka tas wahrds „ja“ woi „ne.“ Kurru wahrdu nu wairaf laudis isfazzijufchi, pebz ta tad arri noteek. Tä nu arri taggadejs Franzijas keisers Napoleons III. zaur tahdu tautas balfeschanu pee sawa keisera gohda tizzis un ar to taggad isfluddinatu balfeschanu gribb scho gohdu apdrohschinahnt saweem pebznahtameem. Tee jaunee us wezzas gruntes dibbinati liffumi pahr waldischanu, VIII nodakkas un 46 §§ farastiti, tiffa 13tä April senatam preefschä liffi un no ta weenprahntigi peenemti. Tad nu senats un ministeru presidente Dilliwje islaida sawu padohmu un sinnu pahr scheem liffumeem laudis un pats keisers us teem millijoneem sawu pawalstneeku katram ihpafchi laudis grahmatu, zaur to teem parahda, ka winsch ar schahdeem liffumeem pahr kauschu neaisteefamu brihwibu effoht gahdajis un ka ar to arri gribbejis sawam dehlam atweeglinahnt deenas to waldischanas usnemfchanu. Bif nu dsirdam, tad katris falka, ka wiffi tee liffumi un waldischanas-eerilte effoht labba, jo keisers wiffu warru nepaturejis sew ween, bet arri walsts teefai irr saws spehks un t. pr. Tad nu gan buhtu jadohma, ka leelaja sapulzë 8tä Mai (26. April) katris pawalstneeks fazzihb to wahrdu „ja.“ Bet kas to dohs! Agrafajäs tahdäs sapulzës arri bijufchi dauds tuhlfstoschi, kas fazzijufchi „ne.“ lai gan to „ja“ if reises bijis wairaf. Jau sinnam, kas Napoleona waldischanai irr dauds itt fihwi eenaidneeki, kas weenadi pretti spahrdahs un kas gribb republikas waldischanu. Un kad nu taggad pa to fataifchanahs laifu atwehleta pilniga waffa un brihwiba laudim sapulzetees, tä un zil ween gribb, tad jau sinnam, ka schee keisera eenaidneeki nestahw meerä un ka darbojahs laudis, fur ween peetildami, pahrrunnahnt, lai pee wehleleschanas us zeddeli raffta to wahrdu „ne.“ Bet nupat nahlamäs deenas jau sinnam, tä buhs isdeweess. Taggad wiffas awifes pahr to dauds runna un spreesch, gan schä gan tä un Franzija laudihm zittas runnas nemos naw, ka til pahr to buhschanu ween.

— Parihfes awifes no 18tä (30.) April stahsta, ka jau preefsch kahda laika polizeja dabbujuse sinnaht pahr blehscheem, kas taifotees, keiseru nokaut. 17tä April polizejai isdeweess notwert wihru, Baurie wahrda, kas nejenen no Londones atreisjis un lam

libdij leels pulks naudas, weens peelahdehts rewolwers un grahmata, fur daschu wezzu dumpineeku wahrdi eefschä. Wiffas tahs leetas un raffti, tä arri fanemta pafcha isfazzifchana flaidri israhdoht, ka sleplawiba us keisera nodohmata. Wehl zitti fanemti, pee ka atraddufchi pulweri un sprahlstamas bumbas. Schahdas aisleegtas beedribas galwineeki, kas gan nedfihwojoht Franzija, arr effoht fanemti zeet. Trihs deenas wehlat attal awifes sinnoja, ka pee kahdas sirgu streeschanahs zilweku faherufchi, kas gribbejis keiseru nokaut, bet keisers schoreis tur nebijis. — Wehl wehlat wairaf wainigee useeti un zeetumä eebahsti.

Bittas jaunäs sinnas.

No Odeffas raffta, ka 1mä April, p. 1, 20 m. no rihta tur peepeschi usbruffuse semmes-tribzeschana, kas no seemeta rihtena puffes nahlfuse un us deewiddus walfareem gahjuse.

No Voltawas gubernijas 24tä Merz walfara, tai pee baggati apdsihwota Apofchnja meestina buhdama Saptfchenzi zeemä leela negantiba notiffuse. Turriga kafaka familija, prohti: pats tehws, winna feewa, weena 17 gaddus wezza meita, 2 dehli, 15 un 9 gaddus wezzi un weens 6 mehn. wezs sibdams behrns, zaur sleplaweem nokauti. Kä zaur brihnumu til ta 12 gaddus wezza meitina warrejuse aisflebtees, ka to naw usgahjufchi. Lohgus tur atrabda fahschautus, durris uslaustas, pee kahdas fastes semme tas 6 mehn. wezs behrninsch ar nasi zauri durts; turpat semme 4 lihki: pats fainneeks ar schahweenu krukhtis un ar ar zirri pahrzirstu galwu, meita un dehli ar pahrgreestahm rihtlehm. Durru preefschä nokauta patte fainneeze. Tä 12 gaddus wezza, isglahbusehs meitene isfazzijuse tä: 24tä Merz walfara wezzafi gahjufchi agraf gulleht, gribbedami no rihta Marrijas pasludd. deenas agrejds Deewa wahrdds basniza eet. Kad swezze bijuse isdschsta, tad kahds daudfijis pee lohga, tur bijufchi 2 zilweki, kas tehwu luhgufchi, lai iseijoht winneem zettu parahdiht. Tehws teem attejis, ka zeksch deesgan flaidri effoht redfams un tadeht wis winsch ahra ne-eefchoht. Us to pa lohgu 2 reis schauts eefschä, no ka tehws tizzis tä eewainohts, ka garr semmi nokrittis. Tad tiffufchas durris uslaustas un nu meitene, no bai-lehm ais krahfns laktinä eespeedusehs, newarrejuse redseht, tä winnas peederrigee nokauti. Winna redsejuse, ka diwi wihri ar melneem gihmeem winnas eewainotu tehwu weddufchi, lai rahdoht, fur nauda. Tehws winneem dewis daudf naudas papihrus un weenu traufu ar fudraba naudu. Tad tee tehwm usstahjufchees, lai dohdohnt selta naudu; un kad tas attejis, ka selta winnam ne-effoht, tad to swillinjufchi ar swezzehm. Kad ir us tahdu wihfi neko newarrejufchi isdabbuht, tad tehwu nofittufchi un tad gultas un fastes iswaddijufchi mefleddami. — Libdij schim laupitaju pehdas wehl ne-effoht fadsihtas.

Jannafahs sinuas.

No Parihjes, 21. April (3. Mai). Prettineeku awises daudfina, ka nemas ne-effoht teefa, ka kahda fleppena beedriba effoht zehlfefes prett keisera dshwibu. Tadeht no waldischanas puffes ta ismellefchana netiks wis kaweta un sinna tifs dohta, ka ar to buhs isdeweek.

No Nujorkas. No Hawannas te ta sinna nahtufe, ka tas lihdschinnigs dumpineeku waddons sawu ammatu atstahjis un us Tohma-fallu aishbedfis, teidams, ka Kubas dumpineekem nefa newarroht isdohtees.

— No Ritschmondas, Virginias daktä, te sinna nahtufe, ka tur leelaja teefas-istaba pascha teefas laika, greefti eegahfufchees, zaur to 59 nofsti un 158 fadraggati tiffufchi.

Grubtibas, zerribas un isflaidrofchanas weena ffohlotaja.

(Skatt. Nr. 16. Beigums.)

1) Weenteesigs ffohlotajs juhtahs, itt ka zaur ffohlu-pahrwaldneekem un no liffumu puffes ahrigi, tapat un wehl wairaf no Deewa eelfchigi sawa ammata eeaizinahts un apstiprinahts, tapehz, ka Deews winnam preelfch fcha ammata derrigas garra-dahwanas irr dewis un tam palihdsjeis, winnu panahft; jo ne wiffi fchai ammata warr ismahziti un apstiprinati tapt. Tapehz winnam, lai gan arri sawu Keiseri no wiffas firds mihto, Deewa deht taf labba gribbahs palift mahziba (Reem. 12, 7.), kaut gan schis ammatas naw nekahds weeglais, jo arri ffohlotajam dauds un daschlahrt ar wiff-wiffadabm raisehm un ammata publehem, ar behrnu nejedhsibas, un dumjibas spehku tapat irr jakaujahs, ka saldatam ar eenaidneekem farrä. Kas scho ammatu passist, tas neteiks wis, ka man irr netaisniba.

2) Skohlotaja ammatas naw tahds, ka to warr isdarriht, bes ka ar wiffu firdi tam nebuhtu peefehrees, kas taf pee zitta kahda wairaf ar fauleem strahdajama darba drihsaf warretu notift. Turpretti, kas ffohlotaja darbu dauds mas uszihrtigi gribb ispidiht, tam ar wiffahm sawahm firdsdohmahm, ar wiffem sawa garra- un meefas-spehkeem, ar wiffu dedfibu un zihrtibu tas irr jakohpj un il deenas wehl japeemahzahs, ka arween labbat un us flaidraku wihs sawu winnam ustizzetu gannamu pulzianu pee atfihfchanas waddiht. Tapehz wifs, kas winna dohmas us zittu warretu greeft, itt ihpaschi pa to laifu, kad behrni jamahza, tam irr ja-atstahj un japamett. Arri tad jau ar behrneem ne il reis til tahf warr tift, ka gan buhtu wehlejees, ihpaschi pagasta ffohläs, kurras pa leelakai daktai tillai us ihfu laifu (t. i. us fchetri mehneschi par gaddu) irr eetaifitas. Jo ta naw ween eedaufsinata, bet teefcham pateefiga leeta, ka mahzibas darbs irr grubts darbs, fewifchft ar tahdeem behrneem, kas mahjas no wezzakeem us mahzifchanahs mas eeraddinati. Kad nu ffohlotajs turklahrt zittu kahdu darbu jeb ammatu strahdatu, jeb kad tam ar zitteem puifcheem lihds behda buhtu jaturr deht farradeenesta, janihzina deenas us lohfschu willfchanu, kommissiju un t. j. pr., — woi tad winsch to ffohlä eewestu ffohlas lahrtibu warr pa-

fargahft un mahzibu ta isdalliht, ka ffohlu preelfchneeki un rewidenti, behrnu wezzaki un draudse ar to warr meerä buht? Woi tur nezeltahs juffchana, woi leela, woi masaka? Un woi ffohlotajam saws ammatas wairs ta mihtetu, ka winsch dshthohs to paschu itt uszihrtigi ispidiht, par brangu un tiffufchu strahdneeku palift un no wiffas firds preelfch sawas tautas apgaismoschanas no sawas puffes strahdabt, ja winnam zaur liffumeem ta drohschiba nebuhtu gahdata, ka wiffu muhschu mahziba warrehs pastahweht? Woi daudfi nedshthohs pehz zitta weeglaka ammata un labbakas pelnas, nekä ffohlotajam irr, ja winni prett farradeenestu netaptu apdrohschinati, lai taf jell zekka nauda aiseijohft buhtu? Tapehz, man schkeet, ta pirma un prahtigaka gahdashana par ffohlu eefelfchanu, lai tahs augstas woi semmas buhtu bijufchas, irr un paleef ta patte, kad ffohlotajeem meeru leef. Jo ka zittadi schis ammatas, kas taggad ne wehl deesgan stiprs un pee pagastu ffohlahm jauns, warrehs eestiprinates un jo deenas jo pilnigaks palift? — Bitti gan runna, ka buhtu warrejams eetaifht ta, ka til tahdi par ffohlotajeem teeloht eezelti, kas wairs naw lohfschu gaddos; bet man dohmaht, tas buhs ne-eefpehjams, jeb tad winneem no debbeshm buhs jakriht. Pee gaismas isplattifchanas jeb mahzifchanas buhs tapat ka lihds schim jastrahda jauneem un wezzeem, jo pee effama neteef wis til dauds lohsohts us zilwela wezzumu, ka us to, fo winsch irr mahzijeos un kahds winna firdsprahts. Un kad nu weena daktä jaunu spehku preelfch ffohlahm teef atballita, woi tad fchee uppuri irr par leeleem? Skohlas irr tapat, ka basnizas, walstis, familija un mahja, wiffas laizigas lahrtibas, wiffas laizigas laimes un labflahfchanas pamats un tizzibas un deewabihjaschanas perrellis; un woi naw pascheem farrawihreem tas par leelu labbumu, kad tee ffohläs dauds woi mas irr mahzijufchees? Esmu redsejis, ka daschs pahrnahzis ar affarahm sawam ffohlmeisteram par to pateiz. Bet kad ffohläs naw labba ffohlotaja eelfchä, tad tahs arri nederr. Tapehz gan irr wehrts, neween pee ffohlu zelfchanas, bet arri pee ffohlotaju ammata uskohpfchanas wiffem rohkas peelift. Jo kas buhtu zilweli bes ffohlahm? Lahtschi un wilki, falka Mahrtinsch Lutters. Kaut gan daschs muhsu deenas ffohlä nebijis, arri gudrs tohp, tad tomehr winsch to newarrehs leegt, ka winnam ar ffohlotheem zilwekem irr darrifchanas bijufchas.

3) Skohlotajam farradeenesta aiseijohft arri irr lohfti grubta schkirfchanahs. Jo pirma lahrtä tiffufchs ffohlotajs sawu ammatu gauhschi mihto un tam gohdu dohd. Kad nu winnu us weenreis no ta nemm laukä un wedd zittä glufchi fweeschä un sawadä darbä, ka tad winnam gan warr buht apfirdi? Jo rakstittajs pats deesgan irr fajuttis, kad winnam ta gribbeja gadditees. Lai gan few preelfchä stahdidams, ka farroht par tehwa-semmi, irr labbs darbs un il weenam fwehts peenahfums, — ka arri

farrâ zittam labbi klabbjabs un winsch tur wehl pee leela gohda warr tift; tad tomehr ne us kahdu wihfi newarreju sawu firde us to peeleeft, lai fahktu farofchanu prett eenaidneefem un firdiga farrotaja gohdu wairaf mihloht, nekâ sawu ffohlotaja ammatu un fcha ammata gohdu, kas gan leels naw un dauds pazeetibas praffa, bet pasemmigam zilwekam peeteef. (Ihpafchi ar to apmeerinajohs, ka ja Deews mannim buhtu nolizzis Keisera deenestâ aiseet, winsch arri spehtu tâ istaifihf, ka es ir tur mahzibas darbu strahdatu).

Dhtrâ fahrtâ, fchairschanahs lai nu gan no saweem peederrigeem un no sawas dsimtenes if weenam irr grubta, tal pagastu ffohlotajam, ja tas sawâ ammatâ tiffufchi, no draudses, no behrneem un behrnu wezzakeem labbi eemihlehts, winna nebuhs weeglaka, tadeht ka tam wehl wairaf faites irr japahrrauj un ne tif weenâ familijâ jeb mahjâ ween, bet wiffâ pagastâ zaur to jufschana zeffahs. Turflaht ta leelaka datta no Widsemmes lauka pagastu ffohlotajem irr nabbagu wezzaku behrni, kas eekam pee sawa ammata diploma tiffufchi, daschus parahdus irr taifijufchi; jeb ja to ne, tad taf ween zaur sawu draugu (kahda mahzitaja, leelkanga, turrigaka raddineeka jeb zitta) palihdhibu un gahdaschanu, kam us ffohlahm labs prahts, tif taht irr nahlfufchi, ka winneem un few pascheem par preeku fchâ ammatâ warr derreht. Ja nu tahdeem buhtu ja-aiseet farradeenestâ, tad winni aiseedami saweem labdarritajem leeli parahdneeki justohs un ar ohrtif grubtaku firde no teem fchirtohs. — Schi punkte, ja arri prett fcha laika zeetibu mas fo geld, tomehr naw glufchi aismirstama un kriht fchê peeminnama.

Trefchâ fahrtâ beidsiht ffohlotaja darbs irr wairaf garra lohjischanana, — farrâ-wihra darbs turpretti wairaf kaulu lohjischanana. Tadeht p. pr. puifis, kas no arkla jeb zitta kahda darba teef nonemts, warr wehl daschigaks un isturrigaks farrâ-wihrs buht ne kâ ffohlotajis.

Pehz schahdas islifschanas spreedeet nu paschi, mihki tautas brahki, woi ffohlotaji warr farradeenestâ eet woi newarr un woi tas tautas isplaulfchanai un winnas garrigai attihstifchanai, tâpat arri wiffas walstibas labbumam buhtu par labbu woi par fflahdi, kad kâ daschi gribb semju-ffohlotajus, kas lohfschu gaddôs, wiffus fahktu lihds ar zitteem puischeem rekruschôs nodohf? Bet nefalkeet, ka ffohlotaji weeglu dsihwi mihlodami un no grubtibas behgdami, negribb farradeenestâ stahtees. So ka ffohlotajem weegla dsihwe irr, fewifchki pagastu ffohlas pee taggadejas eeriftes, to tif tas apgalwo, kas no ta darba itt ne neeka nejehdj. Un kad nu sawam augstam walddineekam un fchehligam Keiseram nepaklaufiht jau if weenam appafschneekam un tehwa-semmes mihlotajam irr par kaunu un grehku, zil wairaf ffohlotajem tas buhtu par kaunu, kam zitteem buhs dsihwoht par preefschihmi? Bet muhsu augsts walddineeks un

gudrs semmes-tehws, kas lihds ar saweem mahziteem padohma-dewejeem un palihgeem neween par sawas leelas walsts ahrigu rohbeschu aistahweschanu un isplattifchanu, bet arri par gaismas un labflahfchanas wairofchanu eelschpufs sawahm rohbeschahm itt tehwischfiki proht gahdabt kâ redsams dauds lablaf atfihst un sinna, kas mums pawalstneefem kâ Winna behrneem if katram waijadfigns un derrigns, nekâ wiffi tee, kas runna un falka, ka ffohlotajus arri waijadsjeis rekruschôs doht, un tapeh; Keisers teem wiffem lihds fchim irr atlafifchanu no farradeenestâ fchkinlojis. Un kamehr Keisers muhs ffohlotajus zaur saweem liffumeem farrâ nefauz, tiffai lai arri wiffem jauneem puischeem buhtu ja-aiseet, mums buhs un peenahlahs pretti wiffahm beedinaschanahm arri pascheem ar ffohlu pahrwaldneeku palihgu zihnitees, fcho sawu rekti aistahweht, lai warretu meerâ un netrauzeti sem ffohlu pahrraudsitaju azzihm pagastam, draudsei un walstei par labbu sawu ammata darbu strahdabt pehz muhsu eefpehfschanas un estahdischanas. Woi us preefschu mums to wehlehs, to nefinnam; lai darra, kâ gribb, Deews arri par mums gahdahs. Taggad jau gan dsird no dauds jaunahm eetaififchanahm un eegrohfsifchanahm. Bet kad nu wiffas jaunahs eeriftes fwarrigi teef apdohmatas un tif tad peenemtas, kad tahs wiffu lohpas labbumam naw par fflahdi, bet nahf par flaidroschanu un taifnibas pa-angstinaschanu, tad ja arri ffohlas leetâs kas jaunahs nahktu, es tizzu un zerreju, tas no muhsu augstas un gudras waldischanas un preefschneezibas itt apdohmigi tiks pahrlifts un arri mums nabbageem ffohlotajem par kaunu nebuhs. Zihnisimees tiffai, ka jo deenas sawâ ammatâ stipraki un pilnigaki paleefam, tad lai nahf, kas nahfdams, bes zerribas nepaliffim; bet kauschu weltigai beedinaschanai, nefaprafchanai jeb usmahfschanai nebuhs pakautees, lai ammatas netohp lammats. P. SII—

Kâ Latweefchi, Lihwi un Jggauwi dsimt-buhfchanâ frittufchi.

Kuhru wehrdsinaschana.

Tiffo karschs ar Jggauweem bij eefahzees, tad Kuhri, gribbedami saweem kaimineem palihdsieht, eejauzahs arri pullâ; winni reisu reisahm ar sawahm laiwahm bij eebraufufchi Daugawâ un Gaujâ un pohstidami nahlfufchi lihds pat Mihgai. Bet kad nu Jggauwu warra tif nelaimigi beidsahs, tad, sinnams, Kuhreem bij jafargahs no Wahzeefchu atreebschanahs. Wahzeefchi to arr nebuht nekawejahs darriht, bet Kuhri tif firdigi un ismannigi pretti turrejahs, ka tai laikâ, kad Alberts mirra, winni wehl nebij wis uswarreti un winneem tad fahka labbaki flahtees.

Kad Alberts bij nomirris, tad tejenes garrigneeku beedriba ta weetâ iswehleja zittu, — bet Brehmenes erzbifkaps, arween pehz preefschrohkas tihlodams, iswehleja atkal zittu. Tê nu iszehlahs strihdis leelu leelais, jo garrigneeku beedriba no sawa pascha wid-

duß bij iswehlejuse par biskapu weenu, fo sawa Nikolaju; Brehmenes erzbiskaps atkal no sawa pulka iswehleja par 4to Rihgas biskapu, kam wahrds bij Albert Suerbeer. Bet Nikolaus negribbeja wis tam sweschineekam zellu greeft, lai gan winnam warra bij masa. Tadeht winsch taggad ar teem, kam winsch warreja pawehleht, mihligi ween draudsejahs un runnaja un sohbenabraktus apdahnwinaja ar semmes gabbaleem un pilssehtas waldischanai dewa leelafas brijwibas.

Stribdis nu tiffa listz preefschâ pahwestam, fâ ta laifa leelafam sohgin un tas nu sawam wehstneekam Dahnijâ, kardinalim Otto usdewa, lai to stribdigu biskapa wehlechanu Rihgâ islibdsinajoh. Ottos atfuhlija sawu palihgu Balduinu no Alna us Widsemmi un tas taifnis wihrs buhdams, kas pats pehz waltineeka gohda netihloja, isspreda to lectu ittin ahtri un prohti tâ, fa Nikolaum par biskapu japa-leef. Wianna spreedumu pahwests apstiprinaja un Brehmenes erzbiskapam us muhschigeem laikeem to warru atnehma. Balduihns nu gan buhtu sawu darbu beidsis, bet wianna labprahtiga, zilwekus mihlodama firds wiinnu flubbinaja Kubrus ar Wahzeescheem salihdsinacht. Kubri jau pahri gaddus agraf teem kaudu nodohschanu — tâ zitti raksti fakka — bija malsajuschu un tadeht Wahzeeschi tohs fakka jau fâ kalpus usskattihht un spaidiht. Kad Alberts bij mirris, tad tee pawiffam atkal gribbeja no Wahzeescheem wakkâ tift un patlabban buhtu atkal bahrgs karschs iszehlees; bet Balduihns tē mettahs starpâ un winnam ar sawu zilwezigu wallodu un laipnigu ikturrechanohs arr isdewahs Kubrus peerunnaht, fa tee ar Wahzeescheem derribu taifija. Kubri apsohlijahs kristigu tizzibu pecnemt un mehrenu nodohschanu malsacht un Wahzeeschi turpretti apsohlija winneem wiinnu zilwezigu brijwibu un wiinnu peederrumu ne-aistift, bet pasargahht. Tas bij wehl tas weenigais padohms, zaur fo tee warreja dauds maj wehl paglahbtees, lai gan wiinnu tautas gohds jau bij behjâ gahjis. Kubreem par lungeem un waldineeekam Balduihns eeliffa to jaunu biskapu, fo teem eezehla, Rihgas biskapu un Rihgas rahhti un brunneekul-jeb sohbenabraklu ordenam nekahdu dallibu tē nenowehleja. Scho ordenis pah to nu schehlojahs pee pahwesta; bet Balduihns parahdija, fa winsch pareisi darrijis un pahwests apstiprinaja wianna darrischanas, fa arri to no wiinna eezeltu biskapu Engelbertu preefsch Kurjemmes. Pahwests libds schim nebij wis sinajis, kahdi besdeewigi un neganti tee sohbenabrunnencefi effohht un tadeht azzis atplehta plattas, kad Balduihns tam pah winneem stabstija. Tee sawus pawalstneekus turreja fâ wehrgus un to pahwests newarreja zeest, tahdeht wiinnu fuhdsibu arr' nepeenehma. Kad Engelberts par Kubru biskapu bij eezelts un apstiprinahht, tad pahwests Balduihnu paschu eezehla Sengalleescheem par biskapu.

Bet Engelberts nebija wis Kubreem tahds biskaps

un walduitajs, par kahdu winsch leem tiffa eezelts, winsch wiffu labbu sawauza un isnihzinaja. Winsch nabbagus Kubrus tâ fuhza un spaidija, fa tee wairz newarredami isturreht, 1244tâ gaddâ fazehlahs kahjâs un nositta wiffus Wahzeeschs, fo sawâ semmê atradda. Pahwesta fuhthts wehstneeks, Wilhelm no Modenas tē atkal mettahs par schliheju un tas pahwesta pawehleschanai pretti darridams, atdewa sohbenabrakteem, teem plehsigeem affins-dschrejeem, tahs diwas treschdattas, fo Balduihns Rihgai un Rihgas biskapeem bij peeschebris. — Schee wihri sawu wezzu ammatu nebij wis atmettuschu, neds aismirfuschu, tee eesahka atkal to isdeldechanas-farru un lai gan Leischi un Sengalleeschi Kubreem nahza palihgâ, tomehr karschs tiffai 1284tâ gaddâ beidsahs ar to, fa Kubri pilnigi paliffa wehrdsinati, — lai gan paturreja wehl daschas punktēs no tahm pirmejahm notaiifschanahm; wehl libds pat muhsu deenahm daschas familijas irr no ta laifu sawu zilwezigu brijwibu un sawu peederrumu ne-aiskahrtu paturrejuschas un wiinnu laimini tohs taggad sawa par Kubru kehneem.

(Us preefschu wehl.)

Wezzais un Jaunais.

Wezzais. Ilgi gan buhseht gaidijuschu, mihkais draugs, senn jaw juhs gribbeju apmekleht, — bet tif taggad to eespehju.

Jaunais. Es juhs ar leelu ilgoschanu esmu gaidijis, un gandrihs jaw dohmaju, fa sawu wahrdu wairz nepeepildiseet. Luhdsu peedohdeet, fa es tif flifti dohmajis.

Wezzais. Wiffai tif flifti jaw ne-effat dohmajuschu; — winn'reis, kad juhs man sawas beedribas grunts mehrki isteizat, tad es wehl ar jums weenâ prahâ nebiju, un arri wehl taggad ne-esmu, tapehz es tif drihs no jums atwaddijohs, jo gribbeju pahrbuidiht, arri tas warrehs buht derrigs, fo juhs effat eesahkuschu. Dauds esmu dohmajis, un ar saweem wezzeem draugeem, kas ar man wehl winnôs, tâ fazziht, wezzôs laifôs dsimmuschu, pahr juhsu beedribu effam pahrrunnajuschu. Mums tâ leekahs, fa tas pirmais darbs, fo juhs jaw effat ussahkuschu, ween warr buht derrigs un panahkams. Bet tas, fâ juhs teizat, ubbagus atswabbinahht no neleetigas deedeleschanas un nepareisas Deewa wahrdu walloschanas, to mehns newarram saprast, us kahdu wihst to dohmajat panahht.

Jaunais. Nu woi tas arr jums leekahs buht waijadstigs, par ubbageem gahdahht?

Wezzais. Mums rahdahs, fa naw nekahda leela waijadstiba, pahr winneem jaw gahda pagastu waldischanas, un iffatris kristigs zilweks pehz sawas eespehschanas pasneeds sawu graffi. Ko tad lai wiinni darra, fa teem nekafsim aplahrt eet, un ar Deewa luhgschanahm, sawai meefas usturru no dewigahm rohlahm salaffiht?

Jaunais. Tas irr teefa, mihtais draugs, pahr ubbageem gabda tilfab pagastu-waldischanas, ka arri katriis kristigs zilweks. Bet tahda muhsu gabdashana winnu grubtu likteni nemas neatweeglina. To til warram tahdeem brakteem lihdsinabt, kas wiffi eet us weenu pilsehtu un reds sawu brabli us zetta pakrittuschu wahju un nespehzigu, kam dikti grubt us preefschu tikt, bet mehs pa weenam pee winna pee-cetam un drufsu pazettam, jeb kahdus fohkus to pawaddam un nespehzigas deht to atkal atstahjam. Bet ja mehs wiffi weenprahctigi kohpa fabeedrojamees, tad mehs warram preefsch sawa nelaimiga brakta sagahdaht wahjus un sirgu un wehl dauds un daschadas preefsch winna waijadsigas leetas, un ta winnu fewim lihdsi west. Ja nu to sinnam (ka klibbu un nespehzigu warr ar wahgeem dauds weeglat un ahtrah us to weetu aiswest, fur winsch gribb un fur winnam waijaga aiseet,) un tohs tam negahdajam, tad schee pershini, kas atrohdahs Zehkaba ta Apustula grahmatā 4, 17. mums parahda, ko mehs tad pelnam: Tad nu, kas sinna labbu darriht un nedarra, tam tas irr par grehku. Mehs sinnam, ka dauds irr tahdu ubbahu, kam gaušchi grubti irr apfahrt staigahct, bet ja-eet ween irr, nelo newarr palihdseht; mehs arri sinnam un redsam, ka dauds irr tahdu ubbahu, kas wehl warr daschus darbus strahdaht, — un mas irr to, kas tahdus darbus winneem gabda, un ta winneem pascheem grabboscheem, woi negribboscheem, irr ja-eet deedeht. Mehs sinnam un redsam, ka dauds irr tahdu ubbahu, kas tibschā prahctā ar fliktu argehrbu aufstā laika eet apfahrt, lai warretu wairaf drehbju un ehdamu fa-ubbagoht, — un gandihs pee wiffseem ta Deewa luhgschana irr til ween muttes plapaschana, ar mutti gan skaita ko nu kursch mahziiees, luhgschana jeb djeesminu, — bet ta firds irr pee tahm dahwanahm, ko no ta dabbu, pee ka luhdsahs.

Wezzais. Us kahdu wihsi tad mehs winnus warram no tahm nelectibahm atswabbinahct?

Jaunais. To mehs warram us dauds un daschadu wihsi pehz sawa spehka isdarriht, ja tiffai mums ta miblestiba irr. Mums irr jasabeedrojahs wiffseem weenprahctibā un brahligā miblestibā, ka jrw arweenu wairaf lassam awises par daschadahm beedri-bahm, kas isdarra dauds teizamus darbus, to mehs ar teescham panahctsim, ja til rohkas klehpi neturre-sim. Ar tahm paschahm dahwanahm, ko lihds schim pasneedsam pascheem ubbageem, ja tahs saliktu beedribas preefschneezibai rohkas, mehs warretu dauds wairaf winneem palihdseht nekā lihds schim.

Wezzais. Nu ko tad juhs wifspirms gribbeet eefahct ar ubbageem?

Jaunais. Wiffu pirms gribbam sadabbuht kahdu daktu beedru un arr kahdu daktu dahwanu; bes tam nelo gan newarram eefahct, un tad zenstees zit eespehjam.

Wezzais. Ne, es tik to ween gribbeju sinnaht, ko juhs dohmajat par to waijadsigato.

Jaunais. Mehs dohmajam, ka mums waija-dsetu gabdaht: labbu weffeligu mahju un labbu us-raudsischanu pahr to mahju, un tad tai mahja aizi-naht tohs ihstenus ubbagus us dsihwi nomestees; tad gabdaht winneem labbu apgehrbu un ehdeenu, un mahziht lassihct un dseedaht daschas jaukas dseef-minas; — ar tahm winni muhs warretu daschōs brihschōs eepreezinahct. Arri gabdaht daschas grah-matas un kahdu awisi preefsch lassischanas, lai winni arr dabbutu baubihct to paschu labbu, ko mehs tik baudam. Warrbuht, ka mehs winneem wehl warretu dauds mahziht daschadus darbus jeb ammatu-s strahdaht, katram pehz sawa spehka. Ar to winni warretu few un beedribai nopelniht labbu graffi, kas wifs pascheem ween par labbu buhtu, — sinnam, ka darbs preefsch ubbageem beedribai paschai buhtu japeegahda, un gattawas leetas atkal japahrdohd. Ta mehs dohmajam un arr wehl zittadi; bet pee ta ween paleekam: kad no wiffas firds us to dsihfa-mees, tad arri mehrki panahctsim; ko taggad sinnaht newarram, to laiks israhdihs.

Wezzais. Paldees, draugs, par scha wakkara pastahctijumu; es redsu, ka jums taggad wairaf laika neatleef ar mannim parunnaht, bet es pee jums doh-maju atkal atnahct us 23. April wakkaru, un tad arr no jums dabbuschu sinnaht par juhsu pagah-juscha gadda darbeem un arri par nahctamu eefahct-schanu. Un wiffu to, ko taggad man stahctijahct, es gribbu pehz sawas wahjas sapraschanas pahrdohmaht, un kas man lifsees labu buht, to jums pateifschu, un ja arr atraddischu ko fliktu, par to arr kluffu nezeetifschu.

Jaunais. Par to es gaušchi preezajohs un paleeku tai zerriba, ka apsohctā laika buhseet klahct, ja Deews to gribb. G. R—z—n.

Grahmatu sinna.

Pee Mahjas weefa drikketaja C. Plates warr dabbut: **Pikkis un Stintis**, jeb: speegelis dsehrajeem, ko wez-zais Pehcteris Gohdis teem preefschā turrejis Dubbuka-krohga. To usrahctijis C. Dünsherg. Mafsa 15 lap.

Atbildes.

A.... B.... Walm. aprinki. Juhsu ralsius gan esmu sanehmis, bet kad juhs skaidri fewi paschu sinnamu nedarreet, tad jau sinnat, ka nelo newarru leetā likt un tadeht arri sawas dohmas par wiffu scho ralsu paturru pee fewis.

C. G—g. Juhs to ralsu N 47 p. g. shmejat nepareisi; ralsitajs scho lihdsu til tapat no dohmahm smehtis un naw us nekah-deem sinnameem z lweleem mehrsejis, — tadeht arri juhsu pahrschschana buhtu nelaika. Bet kas tad tee tahdi irr, ko juhs pahrschschat un fur tad ihcti juhs dsihwojat? Woi tad wiffa paraule jau sinn, fur Puu...u dsinawas atrohdahs? Es tahs nesinnu un tas R—y lungs arr nesinn.

J. B. Panahctseet, ko tik tohti kahrojat.

At....g. Juhsu „schirschanas deena“ naw wis tā farahctita, ka to warretu usnemt. Wiffas wainas te zaur ralsstem usrahctiht nepehju. Mahjas weefa apgahdatais.

Lihds 24. April pee Rihgas atnahctuschi 234 fuggi un aisgahjuschi 33 fuggi.

No zenures atwehlehts.

Rihga, 24. April 1870

Atbildedams redahctehrs A. Leitān.

Sluddinaschanas.

Brachw sehn, gohdigu wezzatu behrns, las las-
leju ammatu jau mahjies un gribb palitt par
atleghu lalleju, lai tuhlin peeteizahs pee C. Saffe,
Sirgu-eelâ N 21.

Jauhs sehn no semmehm, las puf-
lihs dahrsa-darbu proht, warr meldetees
Aleksander-eelâ N 95.

Weena no dolteru tejas pahrlausita behrnu-
fanehmeja (wezzmahte) wehlahs us semmehm
weetu usnemt, tabdâ widduzi, tur nekahda sweh-
rinata behrnu-fanehmeja naw. Skaidras sin-
nas dabbujams Moskawas Ahr-Rihgâ, Jaun-
eelâ N 41, pee
Lihfës Lasdin.

Kad tas Jaun-Beebalgas Lenzi la u
faimneels Andreas Duzzen irr mir-
ris, un winnu wezzafais debis Andrejew Duz-
zen, deht libderibas newarr preelsh sewis un
winnu behrneem par mahjas waliditaju buht, —
tad walts teefa un walts waldischana tam An-
drejew Duzzenam uslikte pehrminderi winnu jau-
nako brahli Jakob Duzzen, — tad zaur scho
teel wiffi ta Andrejew Duzzena parrada-deweji
un prassitaji ar sawahm prassichanahm usaiji-
nati. triju mehneschu laika, tas irr wiswehtali
libds 17. Juli 1870, jo wehlati neweens wairs
netiks peenemis, bet tiks isdarrihts pehz liku-
meem. Jaun-Beebalgâ, 17. April 1870. 3

Rechna Mas-Laijenes, Sigguldas,
Kobraschu un Gselin, Kaunaspiis, In-
zeem, Lohdes muischas, Zerlules un Kempenes
walstu beedri warr passës us pahrmishchamu libds
ar aismalsajamu naudû pee appalschâ minneta
nodohr, tur teem twihts par eemalsatu naudû
lâ arri ussturefchauas-sihme, lamehr passë teel
astilleta, tiks edohtas.

Preeksch Kollegien-Affessor Swan Hümüller:
Rudolph Hümüller.

Bilssehtas gannibu-waldischana us-
aizina tohs, las waisfes-bullus pa scha
gadda gannibu laiku gribbetu isrenieht jeb arri
pabrdoht, lai tee libds 29to April f. g. peeteizahs
pee ta scha laika inspektora M. B. Heede, pa-
schâ Rihgâ, masajâ Kalei-eelâ, N 20, appal-
schajâ istabâ.

Rihgâs apgalwofchanas-beedribas di-
relzione darra sinnamu teem, kurrû mah-
jas pee schahs beedribas apgalwotas, la tas rentu
eemalsafschanas termins par to pufegaddu no 1ma
Mai libds 1mo Nowember ar 30tu April pabeig-
fess un la pehz scha termina beigschanas pehz
beedribas listumeem S 66 aiskawefschanas-rentes
ar 1 procenti par mehnesi no eemalsajamas sum-
mas aiskawetajem buhs jamalka.

Oblermuischâ irr weena jaun'ecet-
fita bohde ar spibkeri, stali un dahrsa-
semmi isreniejama. Us turren' jaralka pahr
Rubjenes pastes-stationu. 4

Diwas glihtas kutscheru istabas ar stali preeksch
4 sirgeem, ar wahgusi un seena behningi, lehti
isrente us Weischu dambja N 1.

Kanzenes postes-stationâ 3 labbi,
6 gaddus wezzi darba-sirgi teel pah-
bohiti. Turpat teel wahgi us fa-
taisichanu un apkalschani peenemti. 1

Kappa-afminus un frustus

no marmora, granites- un smilshu-afmena tai-
fitus, pahrdohd no 10 rubli gabbalâ eesahloht,
leelâ Aleksander-eelâ N 15. 2

C. Sack, bilshu-jirtejs.

Swarrigas sehklas aufas

irr dabbujamas Kursemmë Wahrendrot muischâ,
Sebrpils-Sonnalsties drausfë. 1

No polizejas atwechlehts. Irllehts un dabbujoms pee bilshu- un grohmatu-irilletaja Ernst Plateo, Rihgâ, pee Pehtera-basnizâ N 1.

Rihgas Patweeschu beedr.

Runnaswihru-wehleschanas listes irr dabbuja-
mas il latru walkaru beedribas nammä pee bee-
dribas preekschneeta no pulstien 8-11 un tai ih-
paschi preeksch tam islikta labpiti eemettamas libds
3. Mai pulst. 4 pehz pufseenas. Kandidatu
liste un zittas tuwalas sinnas irr beedribas nammä
eestattama.

Preekschneeziba.

Sinna.

Wissadas jaunus no Wahjsemmes aistilleta us-
tizzamas faknu-dahrsu-sehklas no wislabbalahm
sortehm, par mehrenu malsu irr Lalsë pee schen-
kera Joh. Oswaldsohn ikkatru deenu, itt ihpaschi
tirgu deenas pee winna durwim no winna dehta
dabbujamas; lâ arri Waldegablë pee pascha 1
dahrsneela Joh. Feldmann.

Ittin labbas abholina- un timoti-
fehklas, wihkus un superfosfatu
lehti pahrdohd 5

Mau un beedris,

Sinder-eelâ N 2.

Rihgas

damp-faulumiltu fabrikis.

Wisseem semnturceem darra sinnamu, lâ lai
taggad pee laika apgahda few wajjadisigus
damp-faulu-miltus,
par 8 rub. f. par maisu, tur 7½ puddi un
raggu-miltus.

par 9½ rub. f. par maisu, tur 6 pud. eelshd.
Tapehz, la faulu tirgus taggad weenumehr zel-
lahs, warr noprast, la, kad fuggofschana eesab-
fees, faulu- un raggu-milti palits wehl dahrgaki.
Tadeht fabrika waldischana luhds pirjejus, lai
pasteizahs pee laika sawas wajjadisbas eegahdaht,
lamehr tas tirgus wehl irr lehtas.

Rihgâ, 10tâ Merz 1870. 1

Karl Art. Schmidt.

Tee pasthstamee un pee mums ilgus gaddus us
laukeem brublejami un par labbu atrasti
ffunstigi fuhdu-mehfli,
Superfosfat (Marle Paard),
irr dabbujami pee
P. van Dyk,
Rihgâ, Sinder-eelâ N 10.

Gummi-kalloschas

no labbakahs sortes ar weglu un filtu ohderi,
preeksch dahmahm un kungeem, ta lâ arri smalkas

fungu-gamofchas

lakkeeretas un no sirgu-ahdas un feerejami sah-
baki preeksch dahmahm, no labbakas prezjes pa-
gattawoti, stipri un glihti strahdati, teel peedah-
watas leelâ pulkâ un par lehtu zennu no

F. J. Belitanow, Kalku-eelâ N 9.

Jaun-Dubbeltös

fawada eemesta deht teel lehti pahrdohita weena
leela, par 1000 rubleem apdrohschinata mahja libds
ar diwahm majalahm, ledus-pagrabu, wahgusi
un stali. — Atrohdama pee Kabrlsbades leelzeka
N 8, pa labbu rohtu no tahs smehtes, las zella
mallâ. Pirjeji warr meldetees Rihgâ, leelajâ
Kehnin-eelâ N 1. 2

W. Britoff.

Daschadi, pee Aleksandera eelas buhdami
grunts-gabbali,

200, 300 un 500 □affis leeli, teel pahrdohiti
tabdâ wihfë, la ta pirlschanas-nauda lai us tahm
buhwejamadm warr palitt mahjahm ingrossereta
par pirmo naudû, par fo 6 procentes jamalka.
Klabtalas sinnas par to isdohs Minsterei eelâ
N 10. 1

Mannâ bilshu- un grahmatu drifku-nammâ
pee Pehtera basnizâ warr dabbuht gauhschi smulti
eeseetas

Dseefnu grahmatas,

apseltitas par 2 rubl., ar apseltitu wahku par
1 rubl. 50 lap. un neapseltitas par 1 rubl., (las
weenu dseefnu grahmatu pirt, dabdu weenu las-
fanu grahmatu usdewahm), lâ arri Widssemes
un Kurssemes Spreddiku-grahmatas, Geografijas,
Kehkinu, Dseefminu- un zittas labbas Patweeschu
grahmatas. Ernst Plateo.

Lai isflawetâ

wihna-pagrabâ

Stahl-eelâ pee raktuscha
pee

Robert Saksch un beedr.

Rihgâ,

las jaw no 1844. g. pastahw,
teel pahrdohits par taisnu un lehtu malsu, pa
leelahm un masahm dallahm, wissadas wihna
sortes, tapat arri schampangeris, rumma un ih-
stais Englandes pohrters. 1

Frist un Wieprecht

semmfohpibas maschinu bohde,

leelajâ Zehlab-eelâ N 1, blakkam behrset,
semmfohpeji preeksch nahlameem pawassaras dar-
beem warr dabbuht tohs

lehtus un glihti isstrahdatus

Sweedru arklus ar lohla un dselshu stahwu,
preeksch weena un diweem sirgeem. Sweedru
raggainas-ezjeschas, weeglas un smaggas Swee-
dru sehklas ee-arramohs, ar lohla- un dselshu stah-
weem. Sweedru abholinu sehjamas maschinas
un t. p.

J. S. Wickel un beedra

wihna-pagrabâ

Wehwer-eelâ N 11, Rihgâ,

warr dabbuht wissadas sortes ahrsemmiu wihna,
rumma, sonjaka un t. pr., prezje ittin labba un
dabbujama par lehtato tirgu. 1

Ed. Zietemann un beedra

Sahls, silku- un lappu-tabbakas magasibne,

Pehterburgas Ahr-Rihgâ, Kalku-eelâ N 9.
Mellu krohna lappu-tabbatu, ta lâ seichas
fikes pahrdohdam eelsh leelahm un masahm dab-
lahm par wislehtato zennu.

Melnas degadeeretas willanas
schnohres, no 1 lap. par ohlekti un
t. pr., lâ arri daschadus faules-
schirnu troddelus warr lehti dabbuht pee sihda-
knopju- un troddelu-taisitaja Adamsona, Mar-
stall-eelâ N 4. 1

Labbu stinti par lehtu malsu warr
dabbuht pee N. Stabusch, pretti Holma
wadmallas fabrikim. 1

Lubbert Kenzen muischas (Ahrschu drausfë)
Stujas jaimneelam tai nalki no 8. us 9. April
ihsten pilniga farkandubna kebwe ar fallahm
un ahdas lenzehm un masi wahgi ar lohla rat-
teem un pehrwebtu lohlu irr nosagti. Kehwei
pee preekschpeltischa bija fadsibjusi rehta. Lohls
appalschâ ar dselshu apfalks, las jaw puschu dil-
lust. Mas par scho letu staidru sinnu bohde,
dabdu 5 rubl. f. malkas. 1

Weerateefneffis.

3f Amerikas dshwes.

I.

Wahju kolonija.

Tas bija wai 1850. wai 1851. gadda, ka Illineus walsts Seemet-Amerika tikla wairaf un wairaf peedshiwota. Zaur to, ka Kalifornija bija selts atrasts, fchi waffar-walstu dalka gahja jo brangi us augfchu. Dfelfszekki bija jau us daschahm puffehm wilkti, jauni tikla arweenu darbā nempti. Wifswairaf Wahzeefchi atnahza us Illineus walsts deenwidd' puffi dshiwot; jo beesi meschi aifargaja fcho widdu wairaf pret teem aufsteem no esareem pubhdameem wehjeem, nekā seemeta puffi.

Ihpafchi weenā apgabbalā, kas ne par dauds tabli no Dheio uppes un tikpat tabli no waffara un rihta rohbeschas walstihm bija, eedshiwotaji til pilnigi bija Wahzeefchi, ka tur neweenu weenigu wahrdu angliski nerunnaja. Laudihm arri newaijadseja swescho wallodu; jo ar Amerikaneescheem wiini retti fastappa, un kad kahds no teem ko gribbeja wai arri gribbeja ko pirkt, tad tam pascham par to bija jabehta, kā winsch warreja gallā tikt.

Mahjas gan bija us katra grunts gabbala ifkafitas, kā tas aijubras semnes mehds buht, un daschs fimts sohku bija jasperr, lai no weenas us ohtru mahju aifnahktu; tatschu kolonijas widdū basniza bija buhweta, no kurras ne tablu smehde bija un arri kahbi semneeki, kam tur grunts gabbali tuwumā.

Bet ka trakteeris tur newarreja truhkt, tas jau prohtams; jo dauds laudihm bija garfch zekfch lihds basnizai, un tur gahja arri zekfch garram, kā ka trakteeri jau il deenas kahda eenemfchana bija.

No fchi trakteera, kas kahdai nadsigai atraitnei, wahrda Rosfberg, peederreja buhtu gluschi labba eenahfchana, — jo weeta bija derriga — ja atraitnei tiftu attauts weenai paschaj ar sawu trakteeri strahdaht. Deemschehl ohtrs gribbeja arri ko no ta labbuma. Tik ko wifp pehz kahrtas bija eeriftehts, ka wiina no sawa „Selta lauwas trakteera“ warretu kahdu wiiniu dabbuht, tad kahds Baijers, kas nesen pahr jubru bija atnahzis un fennaf ar fcho ammatu puhlejees, sawu buhdu wiinai taifni pretti, tihri kā par spihiti, usbuhwēja un puschoja to arri ar schildi un selta lauwu, bet rakstija appafschā „Selta ehms.“ — Abbi mahletee swehri ifskattijahs tikpat maf ehmmam kā lauwwam lihdsigi, kaut wiini weens ohtram, kā weena ohla ohtrai, lihdsinajahs. Kolonijas eedshiwotajeem, sinnam, bija johku deefgan.

Rosfberga madama gribbeja wai ahrprahda palift par tahdu pakkalā mahfchofchanahs. Tur trakteeri turreht, to sinnam, wiina Wahzeefcham newarreja aifleeht. Un kad tur wehl fefchi ar to paschu nodohmu ufmetohs, tomehr wiinai to waijadseja ar meerigu prahtu panest, bet lihdsiga schilde likta wi-

nas ihpaschumu nowahrtā, to wiinai newaijadseja zeeft. Wiina sawauza wifpus nahburgus par schkih rejeem, lai iflubfojoh, zil kahdam zittam teefa, wiinas schildi, kaut gan ar zittu parakstu, us sawahm durwihm usnagloht, un zaur to sweschohs weefus, kas gan us dselteno swehru, bet ne us parakstu luhfojotees, maldinaht un wiinai nowilt. Bet schkirfchana fchaj leetā bija grubta.

Leelaka dalka fazzija, ka tee dseltenee no weena un ta pascha funstneeka mahletee swehri ne lauwwam nedf ehmmam lihdsigi ifskattotees, bet lihdsinajotees wairaf tekkam wai meefneeka funnam, tadeht newarohht finnaht, kā wiinus lai nosauzoh. Saunajs trafterneeks, Pechetels wahrda, pastahweja us to, ka winsch ihpaschi funstneekam pawehlejis ehmmu mahleht. Meiers, kā funstneeks sawahs, isteiza jo stihwi: weens effohht lauwa un ohtrs ehms, un tiklai lautini, kas wiffā sawā muhschā ne weenu, nedf ohtru swehru pateefi redsejufchi, warroht fazzih, ka tas tā ne-effohht.

Rosfberga madama pagehreja taggad, lai Pechetels sawu schildi nonemmoht un lai leekoht wai salku kohku, wai enkuru, wai frohni mahleht, bet taf tahdu leetu, zaur kurrū pat Meiera rohkās lihdsinafchanahs newarohht gadditees. Ir wiina apfohlijahs idohfchanahs par jauno schildi us fewi nempt — ja funstneeks pee wiinas tik dauds notehrejoht. Kunstneeks labprahht buhtu pehz fchihp peedahwaschanahs darrijis. Bet Pechetels tahdā leetā, ko winsch no sawas puffes par taifnu turreja, nepadewahs. Ja Rosfberga madama dohmajoh, ka wiinai zaur schildi teekoht flahde darrita, tad wiina warroht few gan kohku, wai enkuru — frohnis nekahdā brihwalsti nepeeklahjotees — mahleht un wiinam ehmmu atstahht, tas effohht tas pats. Bet pret to Rosfberga madamas lepniba spurrojahs. Wiinai japadohdotees un saws wezs wahrds ja-atmettoht, tiklai tadeht, ka pasaules gahjeis wiinai par spihiti tahdu paschu ifkahris? — nekad! Tad, nebuhtu ne teefa ne taifniba wairs us semmi, ja tahdas leetas tiftu tiklai uflautas. Wiina maksajoh sawas nodohfchanahs, kā wiffi zitti, un kaut wiina fewwifchka effohht, wiina gribboht parahdiht, wai wiina patwehruma newarohht atrast. Ja wiinas nahburgi par wiinas nestahweschoht un no ta „Selta ehma“ trakteerneeka neatstahschotees — jo kad pee wiina neweens negahja, tad, prohtams, wiina trakteeram bij ja-isputt — tad wiina to leetu preekfch teefas neffifchoht.

Turrenes kolonijas eedshiwotaji gan it labbi mannija, ka Pechetels sawu schildi bija tiklai ifkahris, lai Rosfberga atraitnei flahdetu, ko wiini par fretnu fewwifchku bija aifinnufchi, un Frantfchu wai Anglu kolonija Pechtelam wis labbi nebuhtu flahjees. Wiinam buhtu wai schilde ar warru tikfufe norauta, wai neweens pee wiina nebuhtu trakteeri gabjis un tahdā wihse wiinu peespeestu, lai pats schildi nemm jemme. Deemschehl kolonijas Wahzeefchi bija nesatizzigi lau-

dis, tà ka diwi trakteeri winneem pa prahtram bija. So wiffi eedsihwotaji bija diwās partijās isschihruschees.

Lit ilgi ka Rossberga atraitne weena „Selta lauwu“ bija turrejuse, kolonijas eedsihwotaji bija taf peespeesti, tur kohpā fanahkt, wiñai newarreja weens obtram ij zekka eet, un kad arri dauds leetas bija, kas preeksch wiffeem swarrigas, tad tilka arri tad un schad kahds wahrds stary eenaidigahm partijahm runnahts, ka abbas partijās atkal tuwojahs. Bet taggad, fur wiñai zaur „Selta ehrmu“ ween obtram warreja ij zekka eet, wiñai scho labprahkt darrija. Pateesi ne-pagahja ilgs laiks, tad tee weefi, kas weenu wai obtru trakteeri apmelleja, nemas masaf ne-eeñihdejahs, nekā Ehrma trakteerneeks un Lauwas fainneeze paschi. Tas bij laime, ka wiffā kolonijā neweena weeniga admofata neatraddahs, jo tad teefaschanahs buhtu bes galla. Kahdas astonas werstes no kolonijas masā pilskchtiñā, ar wahrdu Kartago, Amerikancefchu meerateefneffis mahjoja, un kad nu no wiffeem kolonisteeem neweens tit dauds anglifsi nepratta, ka ar to warretu farunnatees, tad wiñai sawu naudu teefahm wis neneffa.

Zaur schahdu eenaidu kildas stary abbeem trakteereem palikka arweenu leelakas. Rossberga atraitne Pechteli jau wairs nemas zittadi nefauza nekā par „Dselteno ehrmu“ — par „Selta“ fahkt, to wiñna turreja par labbu. Wiñna wai prahtu pametta, kad weefi wiñnai stabstija, ka Pechtels winnas paschas par „Dselteno kaffeni“ fahzoht, jo bilde uf winnas schildi effoht drihsat kaffis nekā lauwa — un selta weetā abbi bija dselteni.

Bes ta Rossbergenei bija ta skahde, ka zeksch no tahlakajahm kolonijahm taifni uf Ehrmu wedda un ka sweschee, kad wiñni schildi no tahlenes redseja, to par to riktigo turreja un tur peegahja. Arweenu no farweem weefeeem usrihdita wiñna pehdigi ilgaki wairs newarreja isturreht, tà ka wiñna apwehmahs few palihdsibu pee teefas mefleht, jo tas tà, wiñna dohmaja, newarreja uf preekschu palikt.

Tahdās dohmās wiñnu apstiprinaja weens Pensilwanijas Wahzeets, Amerikaneetis, bet kas Pensilwanijā un stary Wahzeescheem dsimnis. Pensilwanijā schee kaudis sawadu, pufs Wahzu pufs Angtu wallodu pataifijufchi, tà ka wiñni ar abbejeem warr farunnatees. Tas teiza, ka Saweenotās wallis ne-effoht pehz likkumeem, weenai trakteera schildei prettim taifni tahdu paschu islahrt. Ja wiñna pee meerateefnescha eijohkt, tad wiñnai waijagohkt taifnibu dabbuht, jo wiñnai effoht pirmaj schilde bijuse, un tadeht wiñnai pehz taifnibas ta kà pirmajai peederroht. Wiasch nemas neschabotees, ka Pechtels tilfchoht peespeests, lai sawu schildi nonemmohkt, wai wifsmasaf zittu leekoht mahleht.

Tas bij pirmajš bassams preeksch winnas fagraustas firbs; to wiñna gribbeja redseht, un kad arri winnas eenaidneeks newarreja tit peespeests, lai no sawa trakteera atstahjahs, tad taf wiñnam wai-

jadseja tit peespeestam, lai sawu schildi pahrgrohfa. Wiñna negribbeja wairs ilgaki tahs firbs-fahpes panest, sawu selta lauwu par ehrmu wiffu deenu preeksch sawahm azzihm redseht — to wiñna newarreja, jo wiñna jutta, ka wiñna zaur to deenu no deenas flimmaka palikka, un bihjahs, ka wiñna, ja tas tà ilgaki paleekoht, kahdā prahta flimmibā krittischoht.

Wiñna wehl reis gribbeja ar labbu mehginahkt. Wezza raddineeze, kas par fehkschu pee winnas deeneja, tappa par meera ballodi uf „Selta ehrmu“ fuhitita. Rossberga madama patte bija fewi peewarrejufi, ka masu grahmatu Pechtelam rakstija (uf sawu rakstu wiñna bija lepna). Ar scho rakstu wiñna Pechteli usajzinaja, lai no labba prahta pehz likkumeem darroht un lai bes kaweschanas schildi pahrgrohsoht, zittadi lai taifotees gattaws, ka warroht riht pee deenas pee meerateefnescha un Kartago nojahkt un spreedumu no ta muttes dsirdeht.

Pechtels smehjahs, kad wiñnam wezza raddineeze grahmatu pasneedsa un krattija jau epreeksch ar galwu.

„Tas taf neka nelihds,“ wiasch fazzija, „ehrms paleef, manna mihta, un kaut arri juhfu madama par to no errestibas uf galwu stahtohs. Man tahda patte teefa, schildi pee mannas mahjas turreht kà wiñnai, un ja es to paschu, to wiñna par lauwa turra, par ehrmu turru, tomehr man par to neweeñam atbilde nau jadohd.“

„Bet taf lassat tit to grahmatu,“ wezza fazzija, „un ja juhš tad nemas no labba prahta negribbat padohtees, tad lai teefas isschikirr — madama tur eefschā par to wiffu jums raksta, un tad mehš redsefim, kas taifnibu dabbu.“

„Ja juhfu madama gudra, tad wiñna leef teefas meerā,“ Pechtels fazzija grahmatu atdarriams, „jo tahs wiñnai taf neka newarr palihdsieht, bet maffahs tilkai leelu naudu. Bet juhš fewwifschkas pateesi ne-effat labbojamas; ja juhš kahdā leetā reis eefohschatees, tad to arri wairs wallā nelaischat. Ja juhfu madamai til drufku fapraschana buhtu, tad wiñna jau sen buhtu noslahrtufi, ka es pilnigā taifnibā. To meerateefneffi es wiffā pasaulē, gribbetu redseht, kas man warretu peerahdiht, ka mans ehms lauwa irr. Sm,“ wiasch runnaja prohjam, kad grahmatā bij eeskattijees, „smuffi wiñna warr rakstihkt, to pat winnas fklaugam jafalka, bet tas neka nelihds — tà, mums ja-eet pee meerateefnescha? Ma mannis pehz, lai muhschiga kihweschanahs taf reis gallu nemm. Man tas pa prahtram, un rihtu, treschdeenā, mums atbeem taf nau dauds ko darriht — bet tad mums jau abbas schildes lihds janemm.“ Smeedams wiasch wehl schohs wahrduš peemetta klahtu: „Katrihne, ja mehš abbas schildes uf wahgeem leekam, tad warbuht abbi meschoni few azzis isskrabh.“

(Us preekschu wehl.)

Peemakfashana.

(Statt. Nr. 14.)

Gottthardam bija tā ap ſirdi, kā wahrdoš wis newarr iſteikt. Winna dohmas traffoja weena zaur ohtras; winnam nebija eefpehjams tik weenam pefertees: tik to winsch atſinna, ka winsch nebeidsamā pohſtā. Winnam bija tahda juſchana, it kā winnam afmins buhtu uſ fruchtihm un zilpa ap fallu un mugguraſ paffatā ſprungis, kaſ zilpu arweenu wairaf ſawell, — winsch bija noſohdihts, paſuddi-nahts zilweſs. Sew paſcham waizafchanas preeſchā liſt, lai uſ tahm ar apdohmibu warretu atbildeht, to winsch nepaſpehja. Ko lai winsch ſew atbildetu? Ko winsch gan warretu darriht, ko winsch wairs warreja darriht? Wai winsch gan warreja pirmā azzumirkli ſadufmotees un — Annas tehwu eenahdamam adjutantam nodohht, Annas tehwu zeeumā waddiht. Wai winsch taggad wairs warreja runnaht, kad adjutants warbuht jau pirmā azzumirkli naudu bija mannijis — adjutants tuhlin ſazzitu: Uha, dokter fungs, taggad juhs gribbat taiſnigi iſliktees, fur juhs ſinnat, ka es wiſſu redſejis!

Tas bija breeſmigi — tahs bija iſſamiffeschanas pilnas dohmas preeſch jaunekka — winsch iſwillka attal laſſatu, lai peeri noſlauzitu — winna rohkaſ trihzeja; winsch atgruhdahs pret generali, kaſ ar aiſtaifitahm azzihm bija atpaffat atlaidee, lai cemigtu; generalis atmohdahs, luhkojahs ar meegainahm azzihm uſ winnu, tad winsch pehdigi iſſauzahs: „Pikſis, dokter, juhs pateeſi ſlimmi: wai japeetur . . . weena glahſe uhdens jumſ palihdſehs!“

„Ja, teeſcham weena glahſe uhdens man palihdſehs,“ Gottthards ſazzija ar rohku ſawu fallu brauzidams, it kā winsch ko gribbetu dibbeni nobrauziht . . .“ un, ja juhs gribbetut uſtaut . . .“

„Ko es lai uſtauju?“

„Ka es . . . taſ buhtu taſ taſ labbaſajs . . . ka es iſkahptu un biſchki warretu kahjahm eet . . . kahjahm pilſſehſtā atpaffat . . . tur es warretu apteeſi ſahles liſtees doht, kahdas es ſchahdoš brihſchdoš bruhſeju.“

„Juhs gribbat atpaffat eet? Bet, fungs, juhs mums rihtu waijadſigi!“

„Sinnams . . . es jumſ nahſſchu no paffatāſ; paſts wehl ſchodeen reiſ uſ turreni brauz.“

„Tā taſ irr,“ waldiſchanas rahts ſazzija; „es dohdu jumſ arri to padohmu, darrat tā.“

„Nu, tad iſkahpat,“ generalis ſazzija, „un pagahdajat ſew pulweri . . .“

Gottthards iſkahpa un gribbeja paſmeetees, kad winsch atwaddidamees paſlannijahs.

„Dſihwojat weſſeli, mihtajs dokter,“ generalis ſazzija ar galwu paſlannidams; „es zerru, ka juhs muhs beſ juhſu palihgu neatſahſat — brauz, kutfcher!“

Paſts wihrs dſinna ſirgus, wabgi aiſbrauza — Gottthards atpuhtahs wallejafi — preeſch winna

ta bija atweeglinafchana, ka winnam wairs to triju wihru ſtarpā wahgdoš nebija jaſehſch.

Preeſch winna bija atweeglinafchana, ka winsch wairs pee teem neſehdeja, no furreem winnu, to beſgohdi, leels beſdibbens ſchſihra. Schee bija preeſch winna par garreem no zittas paſaules palikſuſchi, no zittas paſaules, fur winnam paſcham wairs neſahda dalliba!

Winsch ſtahweja un ſtattijahs wahgeem no paſkaſas. Rahdu brihdi luhkojahs winsch tā ar azzihm, kaſ neka neredſeja, ar ſmadſenehm, kaſ neka nedohmaja . . . tad peepeſchi dohmas rauſtijahs winna ſmadſeneš, kā ſibbins un kā durdamas ſahpes . . . kluffa nopuhſchanahs lauſahs no bailehm iſ winna fruchtihm.

„Al, mans Deews!“ winsch ſazzija un ſaſitta ſawas rohkaſ kohpā; „tur winni aiſbrauz, es laiſhu winnus weenus paſchus braukt — un adjutants tuhlin runnahs! Man waijadſeja palikt — ſchewalkar ar adjutantu appaſſch iſſchetrahm azzihm runnaht — winsch man warbuht tizzetu — bet taggad wiſſ pagallam! Wiſſ! Al Deews, wiſſ!“

Winsch apgreesahs riſki un ſteidsahs ahtreem ſohſteem uſ pilſſehſtu atpaffat.

Pa tam adjutants runnaja pateeſi wahgdoš.

„Schis nabbaga plahſſterneekſ,“ generalis bija ſazzijis, „kaſ tam gan ſait?“

„Tam nemeerigs prahts,“ adjutants bija ſauni paſmeedamees ſazzijis.

„Nemeerigs prahts? Un ſapeh?“

„Es tā dohmaju!“

„Winsch jau arri walkar walkarā pee maltites jau bija kluff, rahms,“ waldiſchanas rahts runnaja paſtarpam.

„Es pirmā uſgabju, kad winsch ar muhſu traſteerneeku ſarunnajahs . . .“ adjutants teiza . . .“

„Nu, winsch taſ nehuſ par leelo rehſkinu iſbihjees!“ generalis iſſauzahs.

„Warbuht taſ par to, ka winsch rehſkinu beſ traſteerneeka taiſijis,“ adjutants runnaja ſawu balſi waldidams taſlaſ, lai paſts wihrs winnu neſſirdetu.

„Traſteerneekam irr lohti mihtiga meitina, kaſ pee tahdas profefforenes kahdu laiku galwas pilſſehſtā dſihwoja; tur muhſu dokterſ winna cemidojees, kā es no winna ammata brahſteem dſirdejis — warbuht winsch ſawas prezzefchanahs dohmas iſteizis.“

„Un furwi dabbujis?“ generalis paſmechjahs.

„No meitas gan ne, bet no tehwa!“ adjutants tſchuffſteja.

„Ja, ſapeh — taſ dokterſ, es dohmaju, warretu preeſch tahda traſteerneeka buht deeſgan labſ!“

„Al, preeſch Eſpenbeka teeſcham nē,“ waldiſchanas rahts atbildeja, „winsch irr augſtprahtigs un rupſch, lai gan ſmalſs un iſweizigs iſleekahs — winsch irr gohda ſahrigs, baggats, negrihb ar garigneekem ſahihwetees, zaur to, ka ſew ſnohtu nemm no zittas tizzibas — nē, nē, to es jau buhtu dok-

teram warrejīs papreefchu pafazziht! Tur preefch wiinna nau nefahdas zerribas!"

"Meita irr fkaista kà bilde!" adjutants fazzija. "Es pehrnaja seemà ar wiinnas pahri reises danzōjis. Uu turflaht wiinna gudra, masa raggana!"

"Nabbaga dofters!" generals fazzija; „es zerru, ka winsch rihtà agri pee laika fawās darrifchanās buhs."

Pee fcheem wahrdeem winsch atlifkabs wahgu stuhri un aiftaiſija azzis.

(Uš preefchu wehl.)

Ne mahzihts, bet faprottigs.

(Indeeschu pafakta.)

Kahdā weetā dšihwoja tſchetri Bramahnu*) dehti, kas jo zeeti bija fadraudſejufchees. Trihs no fcheem wiffas ſinnatnibas bija zauri iſmahziufchees. Weens turprettim it nefa nebija mahzijees, un tam wairaf nefas nebija nekā ſapraſchana. Kahdu reiſi winni fanahza lohpa uſ apſpreeſchanohs fawā ſtarpā.

"Kahda wehrtiba ſinnafchanai, kad zaur wiinnu ſweſchumā eetohť waldineeku patifſchanu un mantu ne-efrahj?"

"Tapehz ta deht lai ſweſchumā dohdamees!"

Kad tas bija notizzis, un winni kahdu gabbalu jau gabjuſchi, tad wezzafajs no winneem fazzija: „Ah, weens no mums, tas zettortajs, nau it nefa mahzijees un irr tiffai faprottigs. Kehnini nedohd nefahdas ſchlinkibas tailai ſapraſchanai beſ ſinnatnibas. Tapehz tam nedohſim nefahdu dafku no ta, ko mehſ nopelniſim. Tadeht winsch warr atpalkaf greeftees un uſ mahju eet!"

Tad ohtrajs fazzija: „He, tu faprottigajs! Tu ne-effi nefa mahzijees, tapehz eij uſ mahjahm!"

Pehz ta treſchajs fazzija: „Tà darriht mums nekabhjabs! Mehſ jau no behrnu deenahm effam weens ar ohtru ſpehlejuſchees, tapehz lai winsch nahť mums lihbs; winsch irr wehrtz, ka winsch tadeht no muhju nopelnitahm baggatibahm arri ſawu dafku dabbu!"

Kad tas tà bija notizzis un winni ſawu zekku uſ preefchu gabja, tad wiinni meſchā eeraudſija ſprahguſcha lauwas kaulus; tad fazzija weens: „Lai mehſ taggad ſawu ſennaf eemahzitu ſinnatnibu iſprohwejam! Tur noſprahdſis ſwehrs guft; to lai mehſ zaur ſawas ſennaf eemahzitas ſinnatnibas warru atfal atdſihwejam!"

Uſ ta fazzija weens: „Es prohtu kaulus falift."

Ohtrs fazzija: „Es gabdafchu par ahdu, gaktu un affinihm.

Treſchajs fazzija: „Es wiinnu atdſihweſchu!"

Pehz ta weens falifta kaulus lohpa, ohtrs aplifta tohs ar ahdu, gaktu un affinihm; kad treſchajs grib-

beja dšihwibu eedohť, tad faprottigajs to rahja un fazzija: „Tas irr lauwa! ja tu wiinnu darri dšihwu, tad tas muhs wiffus lohpa nogallehs."

Tas atbildeja: „Kaunees, nefinnatneet! Mannās rohtās ſinnatnibai nebuhs neaugligai buht!"

Uſ ta ſchis teiza: „Tad pagaidi azzumirkli, ka-mehr es uſ ſcho lohku buhſchu uſkaphis."

Kad tas bija tà notizzis, un lauwa padarrihts dšihws, tad tas uſlehza no ſemmes un nofohda wiffus trihs.

Tapehz es fakku: Sapraſchana labbaka, nekā tahda ſinnafchana. Sapraſchana wairaf, nekā ſinnatniba; kam ſapraſchanas truhlt, tas eet bohjā, kà teem lauwas taiftajeem notiffa.

Stahſtini.

Kahds meddineeks, kas nekad nefa nenofchahwa, mehdsā arweenu labpraht no ſaweem warreneem meddſchanas darbeem ſtahſtiht. „Klaufat," kahds fazzija reiſ uſ wiinnu, „dohdat man rubli, es gribbu jums wiffu deenu par ſakki buht."

Kahdas muiſchas waggars, wahrdā Kalps, rakſtija reiſ ſawam leeklungam luhgſchanas grahmatu un beidsa grahmatu ar fcheem wahrdeem: „Schehligajs, Lawa apſchehlobama ſchehlaſtiba lai apſchehlo ſchehligi Lawu kalpiſti kalpu kalpibā kalpodamu Kalpu."

Kahds fullainis ſtahſtija ſawam lungam ſchahdu jaunu wehſti: „Kriſera dahrſā irr weens kungs ar ſawu funni mirruſchi atrakti." — Wai tad ſlepkawas wiinnam uſbrukluſchi? kungs waizaja. — „Ne," fullainis atbildeja, „kungs pats papreefchu ſewi un tad funni noſchahwis."

Iſfluddinoschona.

Baſluddinu wiſſeem jehldegguneem, ka es taggad uſ reiſoſchānu padewees, un luhdu tohs tadeht, lai tee wiffas leetās, kurras wiinni pareiſi nefaproht, nemiſahs un it ihpaſchi gar ſtuhreem ſkreedami pafargabs, ka tee uſ mannis neuſdurrahſ.

Gardeggunis.

Wiſſeem teem, kas no Bauſtas braukdami zeppures paſaude, darru ſinnanu, ka es prett tahdu nelaimi jaunās mohdes naglas effmu iſdohmajis; prohti tahdas, kurras zaur zeppures mallahm no kattras puſſes auſis eebahſchamas un zaur to arri pat gulloſcham braujejam zeppuri uſ galwas uſturrehs.

Manna naglu ſmehde irr atrohdamā krummu mallā ap- paſſch diwi ſfurfſtineem un weenas trubas.

Magliſeris
no Iſcharlahm.

Atbildedams redaktehrs A. Leitān.

No Cenſures atwehlehts.

Rihgā, 23. April 1870.

*) Indeeschu preeſterus fauz par Brahmaneem.